

Henrik Zipsane

Mars 2020

Museerna i Linköping - Samordning

1. Bakgrund och uppdrag

(Uppdrag från Linköping kommuns Kultur och fritidsnämnd 21 oktober 2019)

Utredningen museiverksamhet i Linköping ska:

- Kartlägga och beskriva de museala verksamheter som Linköpings Kommun ger bidrag till och som lyfter fram Linköpings historia.
- Kartlägga var olika delar av Linköpings historia berättas och vilka olika delar som berättas, samt föreslå hur historien om Linköping kan lyftas fram, effektiviseras och eventuellt kompletteras på ett kostnadseffektivt sätt.
- Undersöka samverkansmöjligheter med övriga museala verksamheter som är lokaliserade inom kommunen.
- Tidigare genomförda utredningar, exempelvis, Linköpings militärhistoria (KOF 2015-148) och Friluftsmuseet Gamla Linköpings framtida inriktning (KOF 2016-104) ska beaktas vid genomförande av utredning om Museiverksamhet i Linköping.

Museiverksamheten i Linköpings kommun bedrivs av olika huvudmän och med olika uppdrag.

Avgränsning: de museer som berörs av utredningen är medlemmar i Sveriges museer och kan därmed betraktas som professionella. Arbetslivsmuseer och hembygdsmuseer som drivs ideellt berörs inte närmare av denna utredning, men kan nämnas.

Berörda kommunala verksamheter som inte är museer och som kan ingå i utredningen är exempelvis kommunens konstverksamhet, Fenomenmagasinet Science Center och IT-ceum, liksom Lambohofs säteri.

2. Material som direkt har använts i arbetet

- 1983-10-11 Stadgar och stiftelseurkund för Östergötlands länsmuseum
- 2000-09-08 Avtal om Fenomenmagasinet mellan Linköpings kommun, Landstinget i Östergötland och Linköpings Universitet
- 2007-11-22 Förordning 2007:1178 med instruktion för Statens försvarshistoriska museer
- 2013-11-28 Avtal om finansiering av löpande verksamhet på Datamuseet IT-ceum mellan Linköpings kommun och Linköpings Universitet

- 2013-11-28 Avtal om finansiering av löpande verksamhet på Datamuseet IT-ceum mellan Linköpings kommun och SAAB AB
- 2013-11-28 Avtal om finansiering av löpande verksamhet på Datamuseet IT-ceum mellan Linköpings kommun och Östergötlands museum
- 2015 Regionalt uppdrag för Östergötlands museum 2016 - 2018, förlängt t o m 2019
- 2015 En resa in i framtiden – verksamhets- och utvecklingsstrategi 2016 – 2025 för Östergötlands museum
- 2015-10-29 Uppdrag och utvecklingsområden för Friluftsmuseet Gamla Linköping 2016 – 2019 (utkast)
- 2017 Utredning om Friluftsmuseet Gamla Linköpings framtida inriktning
- 2017-11-15 Förstudie om museiverksamheten i Norrköpings kommun
- 2018 I samtiden för framtiden – Kulturpolitiskt program för Linköpings Kommun (utkast)
- 2018 Verksamhetsplan 2019 för Friluftsmuseet Gamla Linköping
- 2018-03-13 Utredning Linköpings militärhistoria
- 2018-11-09 Samarbetsavtal för 2019 om regional konstkonsulentverksamhet mellan Östergötlands museum och Region Östergötland
- 2018-12-20 Regleringsbrev för budgetåret 2019 för Statens försvarshistoriska museer
- 2019-01-09 Samarbetsavtal för 2019 angående Östergötlands museum mellan Stiftelsen Östergötlands länsmuseum och Region Östergötland
- 2019-03-14 Östergötlands museum 3-årsbudget med fokus på 2020
- 2019-04-15 Kulturplan för Östergötland 2020 – 2023 – remissversion
- 2019-05-27 Swedish Welcome Rådgivarrapport om Friluftsmuseet Gamla Linköping
- 2019-12-13 Samtal med Gustaf Appelberg, ordförande Linköpings kommuns Kultur- och fritidsnämnd
- 2019-12-13 Samtal med Karin Olanders, kultur- och fritidsdirektör Linköpings kommun
- 2019-12-15 Skriftligt svar på frågor från Flygvapenmuseum genom museichef Noomi Eriksson kring samarbetsmöjligheter för grundskoleverksamhet, turism samt Linköpings historia
- 2019-12-16 Skriftligt svar på frågor från Linköping Slotts- och Domkyrkomuseum genom museichef Christel Storm kring samarbetsmöjligheter för grundskoleverksamhet, turism samt Linköpings historia
- 2019-12-18 Skriftligt svar på frågor från Östergötlands museum genom museichef Olof Hermelin kring samarbetsmöjligheter för grundskoleverksamhet, turism samt Linköpings historia
- 2019-12-19 Skriftligt svar på frågor från Friluftsmuseet Gamla Linköping genom museichef Tina Karlsson kring samarbetsmöjligheter för grundskoleverksamhet, turism samt Linköpings historia
- 2020-01-14 Samtal med museichef Lars-Ove Östensson, Konsthallen Passagen
- 2020-01-14 Samtal med landsantikvarie Olof Hermelin samt avdelningscheferna Björn Ivarsson Liljebad och Gabriella Huk, Östergötlands museum

- 2020-01-14 Samtal med museichef Christel Storm, Slotts- och domkyrkomuseet
- 2020-01-15 Samtal med museichef Noomi Eriksson, Flygvapenmuseet
- 2020-01-15 Samtal med verksamhetschef Jan Engqvist, Fenomenmagasinet
- 2020-01-15 Samtal med museichef Tina Karlsson, Friluftsmuseet Gamla Linköping
- 2020-01-15 Samtal med vd Simon Helmér, Kulturfastigheter AB
- 2020-01-23 Samtal med kulturstrateg Petra Nordin Carlsson, Region Östergötland
- 2020-01-23 Samtal med Ekonomiansvarig för Regionutvecklingsnämnden Per Genblad, Region Östergötland

3. Museiöversikt Linköpings kommun

Museum	Organisation	Kom. bidrag 2019	Huvudinriktning	Huvudmålgrupper
FGL	Kommun	19 737 000 SEK	Linköping 1700+ Ingen entré	B&U, lokala, turism
ÖM	Stiftelse	6 233 000 SEK	Regionens hist. Entré	B&U, funkt., nya grp. turism i regionen
FVM	Statligt	0	Hela landet 1900+ Ingen entré	B&U, funkt., nya grp. turism
LSDM	Svenska kyrkan	0	Stiftet -1700 Entré	B&U, turism
Datamuseet	Kommun samarb. reg/uni/SAAB	1 177 000 SEK	ITC historia	B&U
Passagen	Kommun	5 819 000 SEK	Samtida konst Ingen entré	B&U
Fenomen	Kommun samarb. reg/uni	838 000 SEK	Natur & science Entré	B&U
Lambohof	Kommun	0*	-	-
Garnison	Nerlagt 2016	0**	-	-

* Kostnader finns hos kommunalt bolag

** Kostnader finns i annan förvaltning

Översikten ovan är endast till för att visa utvalda nyckelfakta av särskilt intresse för närvarande uppdrag. Det är nödvändigt att förstå de olika museernas och andra aktivitetens olika roller, för att också förstå deras möjligheter och begränsningar. Med

”roll” menas här främst den formella placeringen med uppdrag och huvudmannaskap. Linköpings kommun är välsignad med ganska många musei- och museiliknande aktiviteter. Bakgrunden för detta är framför allt att det i kommunen finns både ett betydande statligt, ett stort regionalt och ett ganska stort kommunalt museum. Det är faktiskt unikt i Sverige utanför Stockholm.

I Linköpings kommun finns dessutom inte ”bara” de tre omtalade relativt stora museerna och museiorganisationerna. Inte mindre än fyra andra offentliga museer och museiliknande aktiviteter finnas att tillgå med Stifts- och Domkyrkomuseet, Fenomenmagasinet, Datamuseet och Konsthallen Passagen. Därtill kommer ett nerpackat och hemlöst museum – Garnisonsmuseet – och det möjligen musealt utvecklingsbara Lambohovs säteri.

Aktörerna har olika uppdrag och som till vis del överlappar varandra. Olika huvudmannaskap innebär att det inte är självklart hur ”överlappning” kan formeras effektivt och tillfredsställande genom samarbete och samordning. Dessutom finns i grunden för samarbetet också museilagens bestämmelser om armlängds avståndsprincipen mellan politiken och verksamheten.

Museilagen vill säkerställa att museer kan uppträda som fria producenter av kunskap och upplevelser baserat på kulturarv och samtida konst. Samtidigt är ett offentligt ägt museum ofta finansierat, helt eller delvis, av offentliga medel och det gäller därför att balansera museets frihet i förhållande till insyn, uppföljning och kontroll av offentliga medel.

Det är fortfarande ett relativt oprövat område, och det finns säkert flera sätt att hitta rätt balans. Det generella intrycket är att museerna från sina huvudmän – regionala eller kommunala – får ett mycket brett formulerat uppdrag och att museet också kan ta på sig andra uppdrag samt själv beslutar om hur uppdraget genomförs och målen nås.

När det gäller förutsättningarna för museerna i Linköping, som Linköpings kommun är med att finansiera, skulle det innebära att kommunen till exempel ger uppdrag till museerna knutna till finansieringen. Utifrån de dokument som denna utredning har haft tillgång till kan uppdragen till exempel kortfattat formuleras så här:

- Museerna har i uppdrag att prioritera barn och unga, turism samt integration i Linköpings kommun.

Kort och gott! Då är det upp till museerna själva att hitta vägar att klara uppdragen. Kommunens bidrag till verksamheten handlar då i grunden om att skapa förutsättningar – hela vägen – för att göra det möjligt för museerna att utföra

uppdragen. Med "hela vägen" menas att man måste förstå att alla element i museernas produktionsform med "samla, vårda och visa" ingår i förutsättningarna.

Med införandet av samverkansmodellen 2008 ändrades kulturpolitiken i Sverige radikalt. Tidigare var staten genom Statens kulturråd i direkt kontakt med regionala kulturinstitutioner i hela landet. Man talade om ett kulturellt nätverk av regionala institutioner som ryggraden i den svenska kulturpolitiken. Sedan 2008 är relationen i stället mellan varje region och staten och det skrivs samverkansavtal som inom ramen för de nationella kulturpolitiska målen anger satsningar i regionen. Det är alltså upp till varje region att prioritera, och medel från staten kan regionen få så länge prioriteringarna ligger inom de kulturpolitiska områden som staten har fastställt. Bland de nationella kulturpolitiska målen sägs det att man ska främja kvalitet och konstnärlig förnyelse. Dessutom ska man främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas. Konst- och museiverksamheten omfattas alltså helt klart av de kulturpolitiska målen.

Olika regioner har valt olika sätt att organisera arbetet inom samverkansmodellen. I Östergötland gör man tydligen som på de flesta håll. Det är fortfarande så att regional verksamhet uppdras till regionala institutioner medan kommunal verksamhet bedrivs av kommunala institutioner utan större samordning däremellan. Det finns också exempel på regioner där man delegerar regionalt ansvar och verksamhet till kommunala institutioner. På så sätt uppnår man att inkludera kommunal verksamhet i den regionala helhetsbilden, vilket kan ge möjlighet att växla upp insatser kraftfullare med statliga medel. Med Linköping som exempel krävs naturligtvis att man i så fall tydligt definierar vad det är för verksamheter som har regional karaktär. Det bör vara möjligt att analysera verksamheterna inom Friluftsmuseet Gamla Linköping och Konsthallen Passagen utifrån ett regionalt perspektiv. Även Slotts- och Domkyrkomuseet kan oavsett huvudmannaskap analyseras i det perspektivet.

De huvudintryck som museisituationen i Linköping i övrigt ger, och som har betydelse för närvarande uppdrag är följande:

- Alla aktörer har barn- och unga som en huvudmålgrupp. Samarbete kring detta bör vara ett måste för att det ska bli så effektivt som möjligt – alltså nå så många som möjligt för de medel som finns till förfogande.
- Ämnesmässigt, kring Linköpings kulturarv, är det naturligt med samarbete mellan Friluftsmuseet Gamla Linköping, Östergötlands museum och det lilla Slotts- och Domkyrkomuseet. Det ämnesmässiga kan handla om alla delar av museal verksamhet – samlingar, utåtriktad verksamhet och kunskapsuppbyggnad.

- Medan Friluftsmuseet Gamla Linköping, Flygvapenmuseet och Slotts- och Domkyrkomuseet har en tydlig orientering som besöksmål för turister i Linköping är det mindre tydligt för Östergötlands museums verksamhet i hemkommunen. Östergötlands museums primära turistiska verksamhet är genom stöd till regionala aktörer samt den egna verksamheten på Löfstad slott.
- De tre mindre organisationerna Datamuseet, Fenomenmagasinet och Konsthallen Passagen har alla hel eller delvis kommunal finansiering och huvudmannaskap.

4. Existerande samverkan och samarbeten

I december månad 2019 utfrågades Friluftsmuseet Gamla Linköping, Östergötlands museum, Flygvapenmuseet samt Slotts- och Domkyrkomuseet om existerande samarbeten mellan museerna på tre olika områden: Skola, turism samt kring Linköpings historia.

Svaren kan sammanfattas på följande sätt:

När det gäller skolsidan verkar det inte finns ett direkt samarbete mellan museerna, men däremot användning, i olika grad, av kommunens kompetenser. Linköpings kommun har en "kulturkatalog" som ingår i satsningen Kultur i skolan. Den är öppen för alla skolrelevanta programproducenter att använda. Katalogen kommer snart att utvidgas med ett direkt bokningssystem. Det är dock viktigt att poängtera att förutom Friluftsmuseet Gamla Linköping och Passagen har övriga museer i kommunen en geografiskt större "skolmarknad" varför användningen av katalogen kanske kan optimeras genom att kommunen gör en tydligare invitation till dessa museer. Det efterfrågas också att kommunen i samband med äskande från Statens kulturråd för Skapande skola samordnar beställningssidan i förhållande till erbjudanden från Friluftsmuseet Gamla Linköping, Slotts- och Domkyrkomuseet, Flygvapenmuseet och Östergötlands museum.

Alla museerna ingår i dag i ett samarbete med Visit Linköping. Flera av museerna ingår också i samarbeten med Visit Östergötland. Det har tidigare funnits initiativ till gemensam marknadsföring avseende alla regionala och kommunala kulturinstitutioner via Visit Linköping, som dock inte har överlevt chefsbyten. Flera av museerna ger uttryck för att det var ett väldigt lovande initiativ, och trist att det inte blev genomfört.

Museerna har olika prioriteringar för deras turismarbete. Framför allt spelar det roll att Östergötlands museums perspektiv är turism till regionen och därför naturligt

använder sina resurser på besöksmål i hela regionen. Övriga museer med besöksmål inom Linköpings kommun samverkar mer eller mindre redan kring turism. Samlat skulle museerna förmodligen stärka attraktionskraften om ambitionsnivån var mer jämförbar. Förmodligen kan samarbetet också utvecklas.

Det finns inte idag ett formaliserat samarbete i vilket alla dessa för Linköpings historia relevanta museerna ingår. Däremot finns bilaterala samarbeten kring utlån av utställningar, utlån av föremål och mellan Östergötlands museum och Linköpings kommun till exempel kring tillgängliggörande av fotografiska samlingar. Östergötlands museum har tagit fram en insamlingspolicy i samarbete med sina huvudmän, och museet bedriver samlingsförvaltning både i arbetet med de egna samlingarna och även när det gäller att tillhandahålla tjänster som rör konservering, föremålsvård och byggnadsvård. Flera uttrycker behov av att professionalisera samlingsförvaltningen. Östergötlands museum har tagit initiativ till utbildningar och samverkan rörande restvärdeshantering och framtagande av förvaltningsplaner. Frågan är, om det är tillräcklig hög ambitionsnivå. Med respekt för varje museums autonoma roll kan insamlingspolicy och samlingsförvaltning harmoniseras för att uppnå en så kostnadseffektiv och täckande verksamhet som möjligt inom den ekonomiska ramen.

Ett tema som kommer upp i samtalen med cheferna för Friluftsmuseet Gamla Linköping, Konsthallen Passagen och Slotts- & Domkyrkomuseet är behovet att samverka kring samlingsförvaltning. Det är ett område där Östergötlands museum har utvecklat expertis och anger som mål i sin strategiplan, att stiftelsen ska *”förvalta våra samlingar och besöksmål på hållbart och användarvänligt sätt samt stödja vård och dokumentation av kulturarv i regionen”*. Här finns alltså en målbild vid det regionala museet som stämmer bra överens med de uttalade behoven i Linköping.

Det finns ett antal regionala nätverk för museerna i Östergötlands län. De är huvudsakligen organiserade på initiativ av, och under viss ledning av, Östergötlands museum. Museerna i Linköpings kommun deltar i delar av detta arbete, men de kommunala museiverksamheterna efterfrågar också ett forum där alla museer i Linköping kan tala *”Linköping-frågor”*.

5. Vägar fram för museerna i Linköping - del A: Organisering av samarbete

I samtalen med chefer från samtliga museer och museiliknande verksamheter i Linköping uttrycks en vilja till samarbete. Det finns redan idag samarbeten på kors och tvärs mellan museerna, men samtidigt finns en potential för ytterligare

samarbeten. Hos museerna finns en stor och viktig medvetenhet om den egna verksamhetens specifika uppdrag, vilket både är en förutsättning för att utveckla samarbeten men också ett möjligt hinder.

Det är viktigt att förstå sammanhanget mellan verksamheternas specifika uppdrag och deras bakgrund i skilda huvudmannaskap. Dessutom måste man beakta verksamheternas behov av oberoende i arbetet med att förverkliga sina uppdrag. Förståelse för dessa förutsättningar är basen för möjligheterna att utveckla verksamheterna med Linköpinginvånarnas intresse i fokus.

Det följande är **förslag** till hur samarbetet mellan institutionerna kan utvecklas och stimuleras med målet att utveckla en bättre museiverksamhet i Linköpings kommun:

- **Skolan**

Linköpings kommun bör ha en riktad insats i arbetet med sin kulturkatalog med målet att synliggöra samtliga museers olika profiler.

Det är då särskilt viktigt att utnyttja och nyttiggöra sig att museerna kan olika saker! Med fördel kan museerna ha en praktisk arbetsdelning i skolprogrammen genom att till exempel Friluftsmuseet gamla Linköping fokuserar på pedagogiska program baserade på kulturhistoria efter 1700, Slotts- och Domkyrkomuseet på Linköping kring reformationen och fram till ca 1600, Östergötlands museum på äldre historia samt äldre konst, Passagen på samtidskonst, Flygvapenmuseet på 1900-tal och då särskilt flygteknik och Sverige i förhållande till omvärlden, osv.

Ett sådant praktiskt samarbete kan med fördel ligga till grund för kommunens samlade äskanden till Statens kulturråd inom Skapande skola programmet som kan ge förskola och grundskola i Linköping ett större och rikare utbud. Som sidoeffekt stimuleras samarbete och effektivisering mellan museerna.

- **Turismen**

Linköpings kommun har ett intresse av att stärka museernas roll för turismen i kommunen. Flygvapenmuseet samt Slotts- och Domkyrkomuseet är redan idag viktiga besöksmål för turister till kommunen likaså kommunens friluftsmuseum Gamla Linköping. Östergötlands museum har som regionalt museum inriktat sin verksamhet inom besöksnäringen mot regionen som helhet, och då särskilt till den egna verksamheten kring Löfstad slott.

Om dragningskraften från Linköpings museer ska stärkas måste Östergötlands museums turistverksamhet inom kommunen förstärkas. Östergötlands museum kan tilldelas uppdraget av kommunen genom hänvisning till ändamålsparagrafen i museets stadgar (§ 3, 1983)¹. Det görs enklast i samband med förhandling av stiftelsens uppdrag. Regionen har meddelat att man inte ser något hinder för att Linköpings kommun, som anslagsgivare, specificerar sina uppdrag till museet med referens till stiftelseurkunden.

Linköpings kommun bör ge kultur- och fritidsförvaltningen i uppdrag att samordna marknadsföringen för alla museer i kommunen genom Visit Linköping. Sistnämnda kan dessutom genom ett ägardirektiv få i uppdrag att stärka museernas plats i marknadsföringen av Linköping.

- **Samordning kring Linköpingsfrågor**

Linköpings kommun bör ta initiativ till träffar med alla museer inom kommunen med målet att uppnå optimal resursanvändning för alla och undvika omfattande överlappning. Detta forum måste till sin natur vara informellt och ersätter inte andra mötesfora som till exempel regionala museinätverk, utan ska ha fokus på museifrågor som är relaterade direkt till Linköping. Ett område som ett sådant Linköpingnätverk direkt kan ta upp kan vara samlingsförvaltning. Denna fråga hänger också nära ihop med magasinsfrågan som berörs nedan.

I förlängning kan ett närmare samarbete om "Linköpingfrågor" leda till att man inom vissa ämnesområden undersöker möjligheten av att använda fler av museerna i Linköping i regionalt ansvarssammanhang.

För att stimulera samarbetet inom gruppen kan kommunen med fördel ge kollektivet ett gemensamt uppdrag, som naturligtvis finansieras av kommunen. Ett ämnesområde som har förts fram av fler museichefer är integration. Ett konkret, nytt samarbetsområde kan mycket väl användas både för att bidra till att lösa specifika utmaningar – som här integration – och till att museerna lär känna varandra på ett nytt sätt genom att ingen

---

¹ Stiftelsen Östergötlands museums stadgar från 1983 säger om museets ändamål, att stiftelsen inom Östergötlands län ska bedriva och befrämja kulturminnesvård och övrig museal verksamhet liksom annan därmed förenlig kulturell verksamhet, ska förvalta och vårda stiftelsens fastigheter, markområden, byggnader och samlingar och hålla dem tillgängliga för allmänheten, samt i övrigt handha och utveckla museiverksamheten efter de riktlinjer som vid varje tidpunkt anges.

på förhand är "expert". I stället får man lära sig av varandra och tillsammans.

- **Organisatorisk kraftsamling inom kommunen**

I dag har Linköpings kommun sin egen kulturarvsverksamhet utspridd på ett antal ställen, med mindre eller större organisatoriskt avstånd mellan sig inom kommunens förvaltningar. I grunden finns följande verksamheter i kommunal regi men som, trots att de alla är relativt små, fungerar som egna enheter:

- Friluftsmuseet Gamla Linköping
- Samtidskonsthallen Passagen
- Stadsarkivet
- Stadsantikvarien
- Säteriet Lambohov

Förmodligen finns samordningsvinster för Friluftsmuseet Gamla Linköping och Samtidskonsthallen Passagen genom att fusionera till en enhet. Därmed kan inte bara planeringen förenklas utan kanske framför allt kan de ta del av varandras speciella kompetenser inom till exempel pedagogik och utställningsteknik. Det bör också undersökas om inte stadsantikvarien kan tillknytas en sammanslagen verksamhet för Linköpings konst och museer.

Samarbetet med stadsarkivet fungerar redan bra, och samlokaliseringen med biblioteket verkar vara optimal. Kring säteriet Lambohov finns fler frågetecken än svar i dagsläget eftersom det inte finns någon konkret plan eller beslut om användningen i framtiden. Samtidigt uttrycks en medvetenhet om att säteriet har ett kulturhistoriskt värde och ett antal insatser har genomförts kring bevarande. I dagsläget verkar det rimligast att säkra att kommunens kulturhistoriska intressen kring säteriet Lambohov uttrycks genom kultur- och fritidsförvaltningen.

6. Vägar fram för museerna i Linköping - del B: Lokalanvändning

Lokalisering av museer och museiliknande aktiviteter inom Linköpings kommun har historiskt vuxit fram utifrån de möjligheter som har funnits, samt de generella planer och ambitioner som i olika tider har varit dominerande.

Ser man på lokaliseringarna utifrån perspektiv som effektivisering och optimering av publik tillströmning kan följande **förslag** vara en väg fram.

- **Flyttning av Fenomenmagasinet**

Fenomenmagasinet spännande verksamhet finns i dag i en lokal på Friluftsmuseet Gamla Linköpings område. De två verksamheterna är ämnesmässigt mycket olika, och i praktiken finns väldigt lite att samarbeta kring. Fenomenmagasinet är redan idag ett samarbete mellan kommunen, regionen och universitetet och har en imponerande publik dragningskraft – fram för allt på barn och unga samt lärarutbildningen.

En flytt till Östergötlands museum skulle stärka det samlade besöksmålet, och närheten till Datamuseet skapar förutsättningar för att utveckla helt nya grepp pedagogiskt, samt få in ny energi in i den senare verksamheten. Naturligtvis ska man från kommunens sida beakta att Fenomenmagasinet drivs i samarbete och övriga samarbetspartners måste involveras i planeringen, men det verkar omedelbart som ett initiativ som bör vara positivt för alla parter.

Det finns dock inte tillgängligt utrymme för Fenomenmagasinet behov, ca 1500 m², på Östergötlands museum, men det finns plats att bygga på intill museet – faktiskt i den del där Datamuseet finns.

- **Stadsmuseum**

Det finns en uttalad önskan om en sammanhängande stadshistorisk, museal framställning. Det kan delvis hänga ihop med att det finns samlingar som i dag inte visas eller förmedlas i ett stadshistoriskt sammanhang. Exempel på detta är garnisonshistoria och därtill existerande samlingar.

Den byggnad som nu rymmer Fenomenmagasinet kan med fördel i framtiden bli "Linköping stadsmuseum" och fungera som en integrerad del av Friluftsmuseet Gamla Linköping. Stadsmuseet bör ha som uppdrag, att:

- Ge en samlad berättelse om Linköpings historia
- Komplettera – men inte ersätta – berättelserna som finns om Linköpings kulturhistoria på fram för allt Östergötlands museum och Linköping Slotts- och Domkyrkomuseum
- Vara inomhusmuseet som kompletterar friluftsmuseet
- Vara en plats för tillfälliga kulturhistoriska utställningar

Stadsmuseet bör drivas som integrerad del av Friluftsmuseet Gamla Linköping och i nära samarbete med övriga museer i kommunen – jämför tankarna ovan om samordning kring Linköpingfrågor.

- **Visitorcenter och tillfälliga utställningar**

I dag finns inget tydligt ställe på Friluftsmuseet Gamla Linköping där en grupp kan samlas eller man som gäst kan få en introduktion till besöket, och en orientering om möjligheter för att utöka sina upplevelser på friluftsmuseet med andra besöksmål i kommunen eller regionen.

Det så kallade Curmanska Magasinet är placerat nära den naturliga ingången till friluftsmuseet och kan bli ett bra Visitorcenter med plats för information, mindre utställningar, som träffpunkt eller pedagogisk verkstad barn och vuxna.

- **Magasin för kommunala samlingar**

Linköpings kommuns egna samlingar av kulturhistoriska föremål och konst växer. Det är välkänt att kraven på säkerhet och klimat är höga när det gäller långtidsbevarande i magasin.

Därtill kommer i dag de goda erfarenheter som finns runt om i världen av "öppna magasin" – alltså magasin där gäster kan promenera runt och faktiskt se kulturhistoriska föremål typologiskt placerade och där samlingarna skapar egna berättelser och möjlighet till fördjupning och lek.

Linköpings kommun bör tillsätta en enkel utredning kring två olika, långsiktiga lösningar på magasinbehovet för de kommunala samlingarna – primärt för Samtidskonsthallen Passagen och Friluftsmuseet Gamla Linköping. De två aktuella möjligheterna verkar vara: (1) bygga nytt magasin på lämplig mark vid FGL i så fall som besöksmål i form av öppet magasin eller (2) hyra in sig i samma magasinområde som Östergötlands museum.